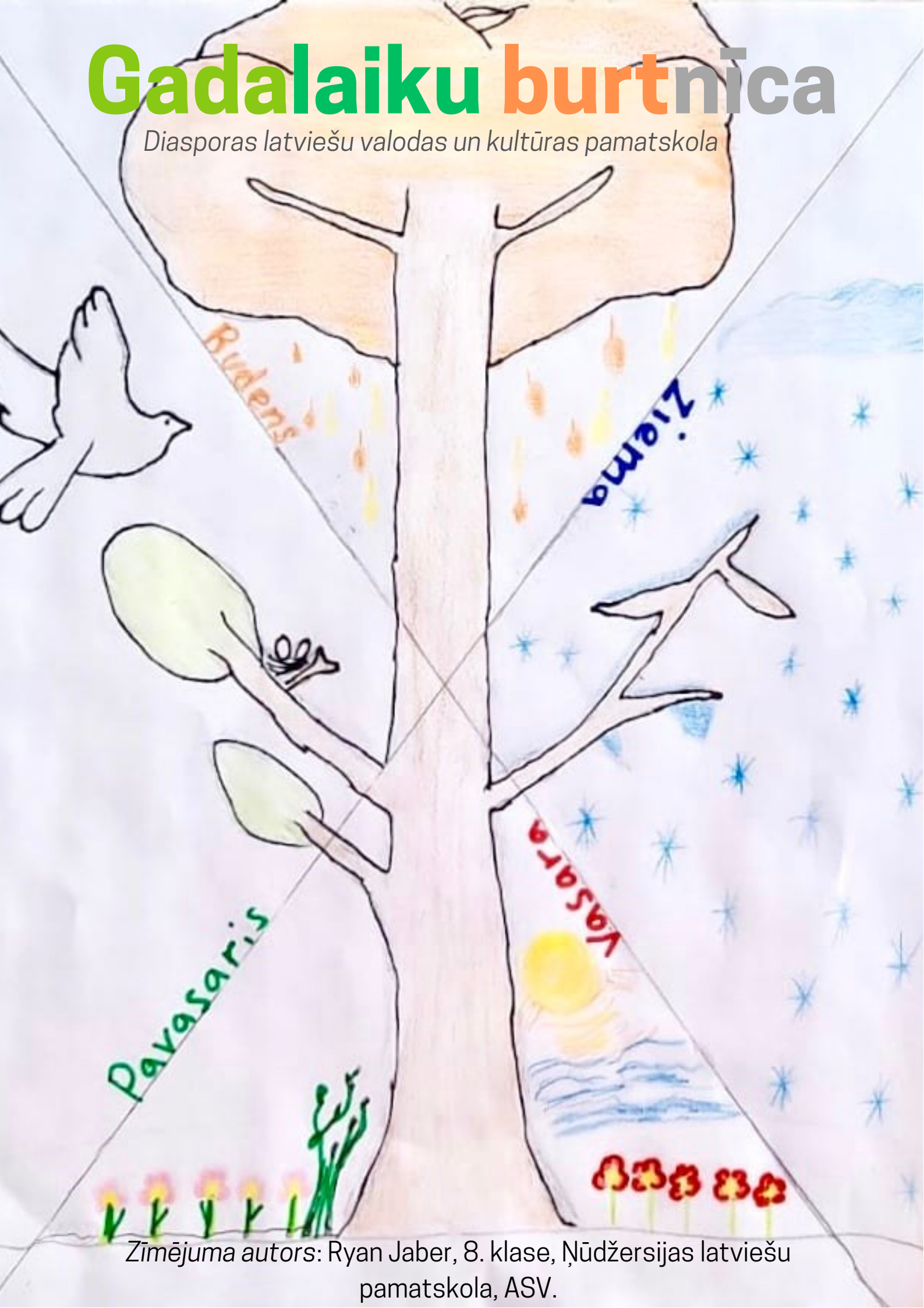

Gadalaiku burtnīca

Diasporas latviešu valodas un kultūras pamatskola

Zīmējuma autors: Ryan Jaber, 8. klase, Nūdžersijas latviešu
pamatskola, ASV.

Rudens

Kalendārs. Rudens mēneši.

Septembris

Pabeidz doto zīmējumu! Pastāsti, kas attēlots zīmējumā! Izmanto vismaz piecus īpašības vārdus!

Vēro! Pieraksti! Prezenti klasesbiedriem!
Vēro, pārrunā, pastāsti kopā ar skolotāju,
audzinātāju!

- Ja dzērves lido zemu – būs silta ziema. Ja augstu – auksta.
- Lietaina Mazā Māra sola lietainu rudeni. Saulains 8. septembris paredz garu un sausu rudeni.
- Ja Dzelzu nedēļā vējš pūš no dienvidiem – būs silta un sekla ziema; ja no vakariem vai rītiem – būs mērena ziema. Ja Dzelzs nedēļā vāc kāpostus – tie ir sūri un cieti.
- Ja ap Miķeļiem līst – būs mīksta, silta ziema. Ja Miķeļu rītā vējš pūš no ziemeļiem – būs auksta un dziļa ziema. Ja Miķeļos ir saule – būs sātīga lopbarība. Ja Miķeļa diena un nakts ir miglaina – būs laba nākamā vasara. Ja Miķeļos lido zosis, tad Mārtiņos būs sniegs.

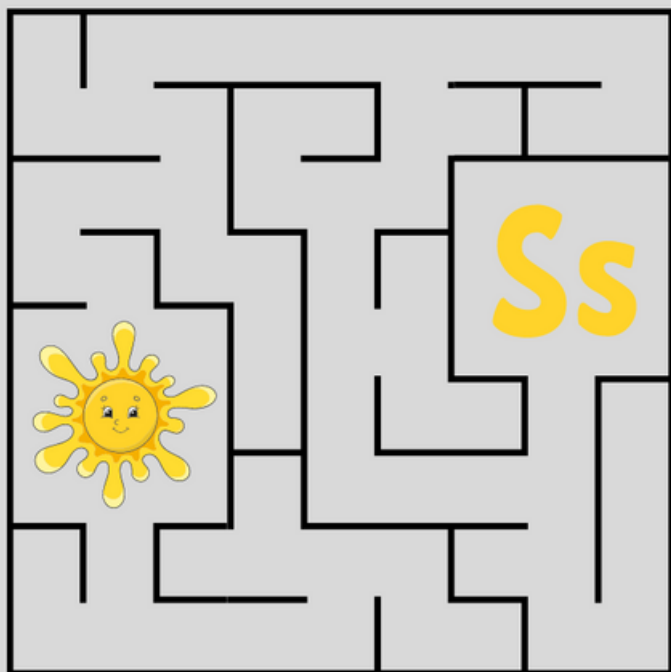
Kad ir Dzelzs nedēļa? Kādus vēl ticējumus var atrast par septembri? Varbūt ir ticējumi, kurus ievēro Tava ģimene?

Dienas vārdi:

sili, virši, rudens, gājputni, zosis, lapkritis,
raža, sātīgs, sūrs, mērens, no vakariem un
rītiem.

Izdomā teikumus ar šiem vārdiem!

Palīdzi burtiņam 's' nokļūt līdz.../kam?/!

Uzdevums

- Izkrāso septembra pirmo dienu oranždzeltenā krāsā?
- Kurā datumā svin Miķeļdienu? Iezīmē ķirbīti attiecīgā datuma kvadrātiņā!
- Kurā datumā šogad sākas jaunais mācību gads?
- Kā senie latvieši sauca septembri?

Septembra kalendārs pielikumā.

Kalendārs. Rudens mēneši.

Oktobris

Rudeni bieži līt lietus! Izkrāso zīmējumu! Aplīcē tēta un meitas lietussargus! Izmanto krāsainu aplikāciju papīru! Kam ir lielāks lietussargs, kam ir mazāks lietussargs?

Ejam dabā!

Atrodi koku lapas, kuras redzi attēlā!
Kādu koku lapas tās ir?
Izkrāso attēlā redzamās lapas rudens krāsās?
Kādas ir rudens krāsas?

Iemācies no galvas dzejoli!

Rudens

Rudens klāt,
jau āboli krīt zālē,
koku lapas košas krāsojas.
Un ik rītu bērnodārzā,
atkal bērni pulcējas.
Roku rokā sanāk kopā,
katram draugam uzsmaidīt,
raitiem soļiem,
smiekliem, čalām,
katru dienu piepildīt!

/D.Taurīte/

Dienas vārdi:

goba, kļava, lapkritis, Lapbīris, dzērves, salna.

Izdomā teikumus ar šiem vārdiem!

Uzdevums

- Izkrāso oktobra 11. dienu sarkanbrūnā krāsā?
- Kā senie latvieši sauca oktobri?
- Atrodi kalendārā oktobra 25.dienу un izkrāso to violetā krāsā!
- Kā Latvijā dēvē 14.oktobri?

Oktobra kalendārs pielikumā.

Latvija ir maza valsts, kas atrodas Baltijas jūras krastā.

Latvija ir Eiropas valsts.

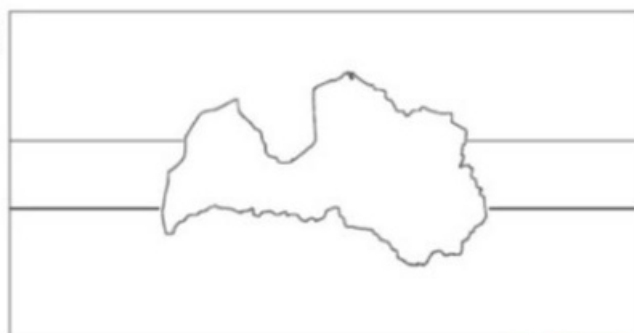

EIROPA

IZKRĀSO KAROGU! IZKRĀSO LATVIJAS VALSTS KONTŪRU!

A

B Jaunie vārdiņi: rupjmaize, dzintars, krasts, novadi, saulgrieži, pilsēta

Izdomā teikumus ar jaunajiem vārdiņiem, ieraksti tos burtnīcā!

D

Izlasi!

- Rupjmaize ir īpaša, tikai Latvijā nobaudāma maize. Senāk to cepa ikvienā latviešu sētā un arī mūsdienās īsta rupjmaize joprojām tiek cepta pēc sentēvu receptēm. Maize latviešu virtuvē vienmēr bijusi pamatēdiens. Latvietim maize ir arī kultūras vērtība – neviena cita ēdiena pagatavošana no mīklas iejaukšanas līdz pat kukuļa nonākšanai uz galda nav apvīta ar tik daudziem ticējumiem un rituāliem. Pirmatnēja pēc skata un garšas – rupjmaize ir latviešu tautas simbols.

Ko Tu uzzināji no teksta?

E

TURAIDA

pils, līvu valoda, 'Dieva dārzs'
Ieraksti dotos vārdus teikumos

Turaidas mūra..... ir skaista.
No tās nosaukums nozīmē

C

Uzraksti 3 faktus par Latviju!

- Latvija

Noskaties video par Turaidas pili!

Ziema

Kalendārs. Ziemas mēneši.

Decembris

Pastāsti par attēlu!

Dzejolis

Ar salu atnāk decembris,
Pirmais ziemas mēnesis.
Ledus pārklāj ūdeņus,
Sniegi ietin pakalnus.
Ziemassvētki gaismu nes,
Lieliem, maziem dāvanas.

/@D.Taurīte/
/RaDace - Jaunumi (mozello.lv)

Uzdevums

- Atrodi kalendārā decembra trīspadsmito dienu un iekrāso to zaļā krāsā!
- Cik Adventes svētdienas ir 2023.gada decembrī?!
- Nosauc, kādi datumi ir decembra pirmdienās!
- Kad svin Ziemassvētkus?
- Atbildi uz jautājumu - cik dienu ir decembrī!
- Vai kādam Tavam klasesbiedram ir vārdiņa diena decembrī?

*Pastāsti, kā parasti
Tava ģimene svin Ziemassvētkus?*

DECEMBRIS 2023

Pirmdiena	Otrdiena	Trešdiena	Ceturtdiena	Piektdiena	Sestdiena	Svētdiena
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Izlasī ticējumus!

- Kāds 1. decembris, tāda ziema.
- Ja Vecgada vakarā snieg, bites labi spietos un būs laba ābolu raža. Ja zvaigznes dzied, būs jauka vasara.
- Kāds vējš iepūš 25. decembrī, tāds pārsvarā pūtīs līdz Pavasara Mārai (25. martam).

*Kā zvaigznes dzied? Vai tās var dziedāt? Iztēlojies!
Vari uzzīmēt dziedošu zvaigzni!*

Kalendārs. Ziemas mēneši.

Janvāris

Izkrāso zīmējumu!

Dzejolis

Baltas sniegpārslas virpuļo
vējā -

Mežus un laukus klāj.
Sarmoti baltiem zariem
Mums šorīt bērzi māj!
/sk.Ingrida/

Uzdevums

- Atrodi kalendārā janvāra pēdējo dienu un iekrāso to dzeltenā krāsā!
- Atrodi kalendārā un nosauc janvāra pirmo dienu!
- Nosauc nedēļas dienas!
- Pasaki, kādā dienā būs 16.janvāris!
- Atbildi uz jautājumu - cik dienu ir janvārī?
- Turpini teikumu: Janvāris ir ziemas... !

Decembris 2022
P O T C Sv S
1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31

JANVĀRIS 2023

Februāris 2023
P O T C Sv S
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28

Pirmdiena	Otrdiena	Trešdiena	Ceturtdiena	Piektdiena	Sestdiena	Svētdiena
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Atmini mīklas!

Balts atnāk, melns aiziet! Kas tas ir?
Pilna istaba, redzēt nevar! Kas tas ir?

sniegš
siltums

Kalendārs. Ziemas mēneši.

Februāris

Mans ziemas apģērbs un mani ziemas apavi!
Kuri no šiem vārdiem Tev nebija zināmi? Vai arī
mūsdienās ir tāds ziemas apģērbs un tādi ziemas apavi?

Dzejolis

Kupenas sapūtis Ziemeļvējš -
Auksta, auksta tam elpa.
Ir dzestrs gaiss un
Visapkārt baltbalta telpa.

/sk.Ingrida/

Uzdevums

- Atrodi kalendārā februāra pēdējo dienu un iekrāso to zilā krāsā!
- Kurā datumā ir Sveču diena! Parunā ar skolotāju un klasesbiedriem par Sveču dienas tradīcijām!
- Nosauc nedēļas dienas!
- Kurā datumā ir Valentīndiena?
- Atbilde uz jautājumu - cik dienu ir februārī?
- Uzzini, varbūt kādam klasesbiedram ir dzimšanas diena februārī! *Ja ir, tad izveido apsveikumu!*

Janvāris 2023
P O T C P N S L
1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29

FEBRUĀRIS 2023

Marts 2023
P O T C P N S L
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

Paredzams	Otrdienas	Trešdienas	Ceturtdienas	Piektdienas	Sestdienas	Svētdienas
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Izveido ziemas vārdus ar dotajiem sākumburtiem!

S, Z, L, K, A, V, J, R, C, Š

Jo vairāk vārdu - jo tuvāk Vārdziņa goda
nosaukuma iegūšanai!

Pavasaris

Kalendārs. Pavasara mēneši.

Marts

Pastāsti par attēlu!

Latviešu tautasdziesmas par pavasari

Kas, bērziņi, tev' audzēja,
Tādu kuplu darināja?
– Man' audzēja zelta saule,
Pavasara lietutiņš.

Lai bij' labs, kas bij' labs,
Pavasaris, tas bij' labs:
Tas atnesa kokiem lapas,
Zemei zaļu villainīti.

Izlasī tautasdziesmas! Pastāsti, kādas
dabas parādības ir nosauktas! Kas Tev
patīk pavasarī?

Tā/tās ir...

Uzdevums

- Atrodi kalendārā marta divdesmit pirmo dienu un iekrāso to sarkanā krāsā!
- Kurš pēc kārtas pavasara mēnesis ir marts?
- Cik dienu ir martā?
- Cik nedēļu ir martā?
- Kādā krāsā Tu iekrāsotu martu? Kāpēc?

Marta kalendārs pielikumā.

Palīdzī lietus lāšitei noklūt līdz
sniegpulkstenītei!

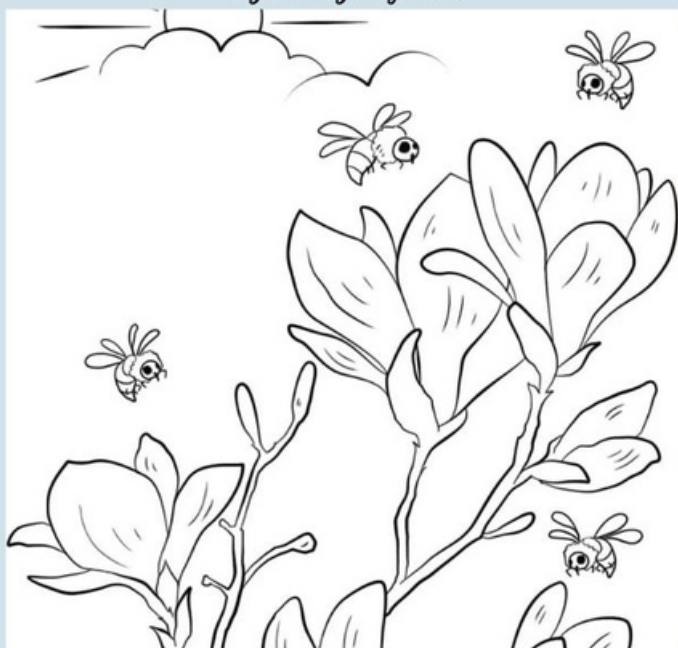

Nosauc pirmās pavasara puķes! Kādas pavasara
puķes Tev visvairāk patīk? Uzzīmē tās!

Kalendārs. Pavasara mēneši.

Aprīlis

Izkrāso zīmējumu!

Dzejolis

Izlasi izteiksmīgi!

Pavasari

Mežu galiem mākonīši
Pārļaižas kā eņģeļi,
Līksmi pūšot: tra—ra—ra!
Dienā vakarā.

/Antons Austrīņš/

Vari arī noklausīties šo dzejoli:
<http://berni.literatura.lv>

Tas/tie ir...

Lieldienu olu krāsošana!

/vieta viskrāšņākajai Lieldienu olai. Nofotografē to un ielīmē fotogrāfiju šeit. Pieraksti, kā krāsoji!

Lined area for writing notes or descriptions of the Easter egg coloring.

Uzdevums

- Atrodi kalendārā aprīļa pirmo dienu un iekrāso to gaiši zaļā krāsā!
- Kurš pēc kārtas gada mēnesis ir aprīlis?
- 'April, april!' Kad tā saka?
- Kādi pavasara darbi ir aprīlī?
- Nosauc gājputnus, kas pavasarī atgriežas mājās!

Aprīļa kalendārs pielikumā.

Kalendārs. Pavasara mēneši.

Maijs

Izpēti pienenes augšanas un ziedēšanas laiku! Izpildi radošo darbiņu - izveido/uzzīmē, aplicē pieneni!

Dienas vārdi:
pienene, ziedonis, dzeltenis,
ziedēt, smaržot, smarža, svētku
diena.

Vari šim sarakstam pievienot
vēl vārdiņus, kurus gribētu
iemācīties, izpētīt to nozīmes!

Dzejolis Izlasī!

Mazās Martas dziesma

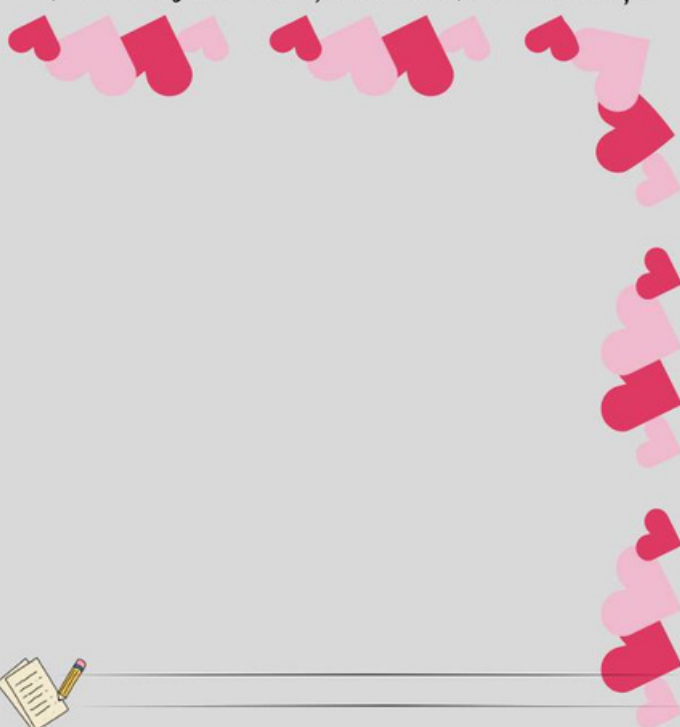
Māmiņ, mīlo māmiķīti,
Nāc un paskaties tu ar':
Dārzā pirmo vijolīti
Uzplaukušu redzēt var.

Pašā vidū tai no zelta
Tāda maza, maza sirds
Un, no rīta rāsas smelta,
Virsū skaista zīle mirdz.

Kam to vijolīti plūksim,
Kam to spraudīsim pie krūts?
Jeb vai biti ciemā lūgsim,
Lai tā jaunu medu sūc?
/R.Blaumanis/

Māmiņdienas mēnesis!

Šeit ir vieta Tavas māmiņas portretam! Uzzīmē māmiņas
portretu! Uzraksti vismīļākos vārdus par savu māmiņu!

Uzdevums

- Atrodi kalendārā maija septiņpadsmito dienu un izkrāso to rozā krāsā!
- Kādus nozīmīgus svētkus latvieši visā pasaulē svin 4.maijā?
- Vai Tu zini, kad aizsākās Māmiņdienas svinēšanas tradīcijas pasaulē un Latvijā?
- Cik dienu ir maijā?
- Pabeidz teikumu: 'Maijā...'
- Sacensības! Izdomā vārdus, kas sākas ar burtu 'M'. Uzvarēs tas, kurš izdomās visvairāk! 😊

Maija kalendārs pielikumā.

Vasara

Kalendārs. Vasaras mēneši.

Jūnijs

Uzzīmē tautumeitu pēc dotā attēla!

*Izveido tās aprakstu /rakstiski vai mutiski, kā vēlies/
Izveido 3 jautājumus par to, ko esi uzzīmējis/uzzīmējusi
un uzdod šos jautājumus kādam/kādai
klasesbiedram/klasesbiedrenei, kuram/kurai vēlies!*

*Dienas vārdi:
rudzupuķe, Jāņu diena,
saulgrieži, tautasdziesmas,
dainas, ugunsgrāvis*

*Izdomā teikumus ar šiem
vārdiem! Pieraksti teikumus un
nolasi tos!*

*Izlasī! Pārrunā izlasīto! Sameklē
iepriekš nedzirdētos vārdus vārdnīcā!*

'Vasaras saulgriežos, kad visgarākai dienai seko
visīsākā nakts, latvieši svin Jāņus. Tagadējā
kalendārā īstā Jāņu diena ir 23.jūnijā.

Jāņi ir dainās visvairāk apdziedātā gadskārtas
svinību norise. Ap 200 dainu stāsta par vasaras
saulgriežu teiksmu tēlu Dievadēlu Jāni, bet viss
Jāņu laiks, svinību norise, apdziedāšanās un
līgošana aptver vairāk nekā 2000 dainu.

Šodien bieži dzirdam sakām: Līgosvētki. Turpat
līdzās - Jāņi, Jāņu diena, Zāļu diena, Zāļu vakars. Kā
būtu saucami šie svētki un kā tos sauca mūsu senči?

Ja ņem vērā, ka īstā svētku svinēšana sākās jau
iepriekšējā vakarā, savu augstāko virsotni
sasniedzot Jāņu naktī, ka nākamā - Jāņu diena - ir jau
svētku nobeigums, ka Jāņu zālēm šais svētkos
ierādīta nozīmīga vieta, tad svētku smaguma punkts
pārsveras uz Zāļu dienu jeb kā to vēl citur sauca -
Ziedu dienu.'

/Olupe Edīte, Latviešu gadskārtu ieražas.- Rīga,
1992/

No: Citāti par Jāņu ieražām - ... Dainās - Rakstu katalogs - Ligo un Jāņi -
latviešu dižsvētki (ucoz.lv)

Ligo! Ligo!

*Jūnijs ir pirmais vasaras mēnesis. Jūnijā ir latviešu
tradicionālie vasaras saulgriežu svētki - Jāņu diena, Ligo
diena. Mājās sagatavo PPT /Powerpoint prezentācija/ par
Jāņu dienu, Ligo dienu.*

Bet tagad uzraksti četrrindīti par rudzupuķi!

Uzdevums

- Atrodi kalendārā jūnija trīsdemīto dienu un izkrāso to violetā krāsā!
- Cik dienu ir jūnijā?
- Nosauc jūnija trešās nedēļas dienas!
- Kāds ir tradicionālais Jāņu ēdiens? Vai Tavās mājās arī to gatavo un - vai Tev garšo? Vai vari pastāstīt mums šī ēdiena recepti?
-

Jūnija kalendārs pielikumā.

Kalendārs. Vasaras mēneši.

Jūlijs

Izkrāso attēlu!

Izlasi! Pārrunā izlasīto! Varbūt Tev ir vēl kāda informācija par jūlija mēneša ticējumiem, tradīcijām? Dalies ar to! Paldies!

Vai zināji, liepā var saskatīt riekstīņus. Izrādās, ka tie var atnest veiksmi un pārticību, tāpēc, ja šāds riekstiņš uzkrīt Tev virsū, to jāliek kabatā un jānes mājās. Riekstiņu jāglabā prom no citu acīm un kamēr vien tas nav sācis pūt, mājās valdīs saticība un pārticība.

Dienas vārdi:

liepa, liepziedi, vasara, karstums, avenāji, lācenes, ogotāji, bite

Izdomā teikumus ar šiem vārdiem! Pieraksti teikumus un nolasi tos!

Jūlijs - liepu un arī siena mēnesis! Vai zini, cik dienas zied liepas? Un katra no šīm dienām pareģo laiku nākamajiem 12 mēnešiem? Uzzini un ieraksti šeit!

Uzdevums

- Atrodi kalendārā jūlija astoto dienu un izkrāso to zaļā un dzeltenā krāsā!
- Cik dienu ir jūlijā?
- Kas svin vārdadienu 13.jūlijā /kādam vai kādiem vārdiņiem ir svētki/? Varbūt Tev 13.jūlijā ir vārdadiena?
- Dodies kopā ar vecākiem laukā un izveido no dabas materiāliem jūlija mēneša nosaukumu! Nofotografē to un aizsūti savai skolotājai.

Jūlija kalendārs pielikumā.

Kalendārs. Vasaras mēneši.

Augusts

Izveido rudzu vārpa no plastilīna, papīra vai cita materiāla! Liec lielā izdomu un radošumu!
Ja vēlies - vari arī izkrāsot doto attēlu! Paldies!

Izlasī! Pārrunā izlasīto! Ko jaunu Tu uzzināji? Kur atrodas Aglona? Varbūt esi bijusi/bijis ekskursijā Aglonā?

Lielās Māras diena

Lielās Māras dienu atzīmē starp vasaras un rudens saulgrīstiem — 15. augustā. Ir arī Pavasara Māras diena 25. martā.

Latviešu tautas tradīcija šo dienu dēvē par Dālo Māru un Vasaras Māru. Tautā uzskata, ka ar šo laiku sākas rudens. Šai dienā sāk rīpties par pietūku ziemeļi. Lielās Māras dienā tūkstos salienot alus, no kurām izlīnēt tūkst ap Pavasara Māru. Senie latvieši tajā dienā rūpējās pirmo jaunās maizes ēšanu, brīvēti un tīrģu. Iecienīti bija Māras tīrģi augusta otrajā pusē un septembra sākumā.

Māras dienu zina arī par Maizes, Lapa, Tīrģu un Pīrāžu dienu. Šī diena ir saistīta ar Svētās Marijas Dēvēsmācības dienu, ko katru bērnība sāka atzīmēt 9. gadsimtā. Mūsdienās šo dienu atzīmē ar svētkapojumiem un dievkalpojumiem. Plašu mārgu pēdējās gadus iņģurā šī dienas atzīmēšana Aglonas bazīlīkā.

Dienas vārdi:

rudzi, rudzu vārpa, ruggmaize, rudzu maize,
brūklenes, ieražas, saulgrīži
Izdomā teikumus ar šiem vārdiem! Pīraksti
teikumus un nolasi tos!

Augusts. Rudzu mēnešs.
Izlasī tautardziesmas "Rudi, giedi, rudzu vārpa"
teksts:

Rudi, giedi, rudzu vārpa
Dziedāmi aļināim.

Mani brāļi kļēti tēva
Dziedāmi arādiem.

Noskaidro
nesaprotamo
vārdu nozīmi!

Taisiet, brāļi, ko taisiēti,
Uptaisiet man istabīq'.

Uptaisiet man istabīq'
Ar tīpīmi daravīm.

Pa vienāmi saule lēca,
Pa otriēmi arādiq'.

Pa trietiēmi es izpīq'
Giedi mīru vāinādīq'.

Pamēģini nodziedāt:

<https://www.youtube.com/watch?v=iJHphXLDsI>

Uzdevums

- Atrodi kalendārā augusta 21. dienu un izkrāso to violetā krāsā!
- Cik dienu ir augustā?
- Kurā datumā ir Bērtuļa diena?
- Atrodi kalendārā augusta 6. dienu un izkrāso to dzeltensarkanu!

Augusta kalendārs pieļikumā.

Zīmējuma autore: Līva Kilgišova, 6. klase, 12 gadi
Nūdžersijas latviešu skola, ASV

Paldies, **Ryan**, paldies, **Līva**, par lieliskajiem zīmējumiem! Tie iederējās Diasporas skolas *Gadalaiku burtnīcas* vāka noformējumam!

Ryan un **Līva** mums ir ļoti sirdij dārgi jaunieši - viņi piedalījās Diasporas bērnu un jauniešu radošo darbu konkursos, kas ilga četrus gadalaikus, tāpēc viņu zīmējumu atrašanās uz šīs burtnīcas vākiem ir ar pievienoto vērtību!

